

การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

นางสาวสมใจ เกษรศิริเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๑

ISBN ๙๗๔ - ๕๖๙ - ๓๓๐ - ๘

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014188

11๗๘๘๑๘๖๑

THE INVESTIGATION OF C.C.C. ON CORRUPTION

Miss Somjai Kesornsiricharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

๑๕๕๕

ISBN ๙๗๘ - ๙๖๙ - ๙๙๙ - ๘

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในวงราชการ

โดย

นางสาวสมใจ เกษรศิริเจริญ

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

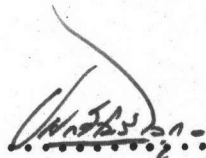
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

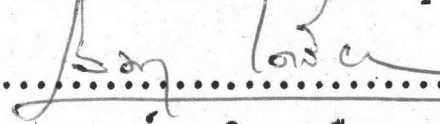
ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

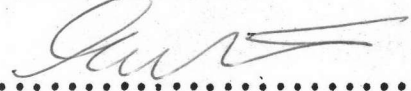
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โสวิไลกุล)

 ..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ถาวร โพธิ์ทอง)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ฤทัย หงส์สิริ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

สมใจ เกษรศิริเจริญ : การสืบสวนสอบสวนของ บปป. กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบในวง
ราชการ (THE INVESTIGATION OF C.C.C. ON CORRUPTION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.
บรรศักดิ์ อูวรรณ ศ.ดร.วิษณุ เครืองาม, 178 หน้า.

การดำเนินการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการ บปป. กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการ ไม่สามารถบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพได้สมเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518 และตามความคาคหมาย
ของประชาชนมาจากปัจจัยหลายประการ จากการที่ศึกษาพบว่าสาเหตุประการหนึ่งมาจากบทบัญญัติในพระ
ราชบัญญัติดังกล่าวยังมีได้เอื้ออำนวยต่อการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการ บปป. ให้ได้ผลอย่างจริงจัง
แม้ได้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวอีกครั้งหนึ่งแล้วในปี 2530 ก็ตาม ทั้งนี้เพราะยังมีได้มีการแก้ไขกฎหมาย
ดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงประเด็นบางประการ เช่น การเน้นความสำคัญของการสืบสวนสอบสวนการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการซึ่งเป็นความผิดอาญา การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกและคุณสมบัติอัน
จำเป็นแก่การสืบสวนสอบสวนของกรรมการ บปป. และอนุกรรมการ บปป. การให้อำนาจที่จำเป็นในการ
สืบสวนสอบสวน ตลอดจนอำนาจและหลักประกันในการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการคณะกรรมการ บปป.
ยิ่งกว่านั้นเมื่อได้ส่งเรื่องซึ่งมีมูลความผิดให้แก่พนักงานสอบสวน คณะกรรมการ บปป. ก็ไม่มีอำนาจโต้แย้ง
ความเห็นพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของสำนักงาน บปป.
ยังมิได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่

จากปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการฯ ให้ครอบคลุมถึงประเด็นที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และพัฒนาบุคลากรของ
สำนักงาน บปป. ให้มีความรู้ความสามารถในการสืบสวนสอบสวนมากขึ้น

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
(Signature)
(Signature)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SOMJAI KESORNSIRICHAROEN : THE INVESTIGATION OF C.C.C. ON
CORRUPTION. THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. DR. BORWORN SAK UWANNO PROF. DR.
WISSANU KREA-NGAM, 178 PP.

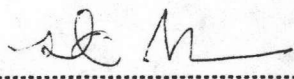
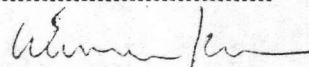
The reason that the investigation, over the government officials' committing corruption in their office, undertaken by the Commission of Counter Corruption (C.C.C.) not being able to effectively attain the objective laid down in the Counter Corruption Act B.E. 2518 are various. According to this research, the fact that the provisions of this Act, though amended once in B.E. 2530, don't fully facilitate the investigation of the C.C.C. constitutes one of the major factors. In fact, the amendment of this Act doesn't cover some important aspects such as it doesn't

- emphasize the importance of the C.C.C.'s investigation over the government official corruption which constitutes the criminal offence
- determine the criteria for the selection and qualifications of the C.C.C. and its sub-committees' members necessary to carry out efficiently the investigation
- grant enough powers to the C.C.C. for the investigation
- confer adequate authorities to the Secretary-General and provide guaranties in securing him in holding office

Moreover, after handling the case to the inquiry official, the C.C.C. can't make any objection to the inquiry official or public prosecutor's opinion. Besides the investigators of the Office of the C.C.C. are not well trained enough to perform their duties efficiently.

To cope with these problems, it's highly recommended that the present Counter Corruption Act should be amended in consideration of all the aspects mentioned above and the personnel of the O.C.C.C. should be better trained in order to gain more knowledge and experience in the investigation.

ภาควิชา ..... นิตยศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... นิตยศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2530 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล
ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
อาจารย์ ถาวร โพธิ์ทอง อาจารย์ ฤทัย หงส์สิริ ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ และให้แนวคิด และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และกราบขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และอาจารย์ ฤทัย หงส์สิริ ซึ่งให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ และสาระสำคัญในวิทยานิพนธ์ และกราบขอบพระคุณ
ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ซึ่งได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในชั้น
สุดท้าย จนสามารถสำเร็จลุล่วงเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ดร.ประสิทธิ์ คำรังชัย ผู้อำนวยการกองวิจัยและวางแผน
สำนักงาน ป.ป.ป. คุณวาสิษฐ์ มุนนาค และคุณสุภัท รัตนาคินทร์ แห่งกองวิจัยและวางแผน
สำนักงาน ป.ป.ป. ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเอกสารข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้
ผู้เขียนใช้ค้นคว้าประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายสุดนี้ผู้เขียนสำนึกในพระคุณของบิดา - มารดา ตลอดจนครูบาอาจารย์
ทุก ๆ ท่าน ซึ่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียนตั้งแต่เริ่มการศึกษาจนถึงปัจจุบัน

นางสาวสมใจ เกษศิริเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ	ญ
บทนำ	๑
บทที่ ๑ การกิจและบทบาทของ ป.ป.ป.	๔
๑. มูลเหตุในการจัดตั้ง ป.ป.ป.	๔
๒. แนวนโยบายของรัฐและนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อ ป.ป.ป. ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๘	๗
๓. การกิจของ ป.ป.ป.	๘
๑) คำนป้องกันกาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ.....	๘
๒) คำนปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ...	๑๘
บทที่ ๒ ขอบเขตอำนาจในการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.	๑๘
๑. ความหมายของคำว่า สืบสวนสอบสวน	๑๘
๒. ขอบเขตอำนาจในการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.....	๒๐
๒.๑ ผู้ที่ถูกสืบสวนสอบสวน	
การสืบสวนสอบสวนจะกระทำไ้เฉพาะกรณีผู้ถูกกล่าวหา เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๒๑
๒) ความหมายของคำว่า "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๘	๒๑

	๒) ความหมายของคำว่า "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐.....	๒๕
	๓) ข้อพิจารณาเกี่ยวกับคำว่า "เจ้าหน้าที่ของรัฐ".....	๒๖
๒.๒	ข้อหาในการสืบสวนสอบสวน	
	การสืบสวนสอบสวนจะต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ.....	๓๔
	๑) การทุจริตในวงราชการ	๓๕
	(๑) ความหมายตามแนวปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ป.	๓๕
	(๒) ความหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐....	๓๕
	๒) การประพฤติมิชอบในวงราชการ	๔๒
	(๑) ความหมายตามแนวปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ป.	๔๒
	(๒) ความหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ...	๔๓
	๓) มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ	๕๐
๒.๓	ข้อยกเว้นเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ป.	๕๑
๒.๔	ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ป. เปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น	๕๖

	๑) คณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ...	๕๘
	๒) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	๕๘
บทที่ ๓	องค์กรและอำนาจในการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.	๖๒
	๑. องค์กรในการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.	๖๒
	๑) ประธานกรรมการ ป.ป.ป. และกรรมการ ป.ป.ป.	๖๓
	๒) อนุกรรมการ ป.ป.ป.	๗๓
	๓) เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป.	๗๔
	๒. อำนาจในการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.	๘๑
	๑) มีหนังสือสอบถามส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ	๘๑
	๒) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่สืบสวนสอบสวน มาให้ถ้อยคำ	๘๓
	๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ ให้ส่งบัญชีเอกสารและวัตถุใด.....	๘๕
	๔) สั่งพักราชการ	๘๖
	๓. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.	๙๐
บทที่ ๔	กระบวนการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.	๑๐๐
	๑. การรับเรื่องกล่าวหา	๑๐๑
	๑) แหล่งที่มาของเรื่องกล่าวหา	๑๐๑
	๒) หลักเกณฑ์ในการรับเรื่องไว้พิจารณา.....	๑๐๓
	๒. การดำเนินการสืบสวนสอบสวน	๑๐๕
	๑) สืบสวนสอบสวนโดยขอทราบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐาน จากเจ้าสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๐๖
	๒) สืบสวนสอบสวนโดยองค์กรของ ป.ป.ป.	๑๐๗

(๑)	การสืบสวนสอบสวนท้องปราศจากอคติ	๑๐๘
(๒)	การสืบสวนสอบสวนท้องฟังจากผู้ถูกกล่าวหาพร้อมเรียน ควย	๑๑๑
(๓)	การสืบสวนสอบสวนท้องรักษาความลับในเรื่องที่ สืบสวนสอบสวน	๑๑๓
บทที่ ๕	ผลการสืบสวนสอบสวนและการติดตามผล	๑๑๕
๑.	ผลการสืบสวนสอบสวน	๑๑๕
๑)	ยุติเรื่อง.....	๑๑๕
๒)	ดำเนินการตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ..	๑๑๖
(๑)	การขัมลความผิดและส่งเรื่องให้ดำเนินการทางวินัย..	๑๑๘
(๒)	การขัมลความผิดและส่งเรื่องให้ดำเนินคดีอาญา.....	๑๒๓
(๓)	ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ.....	๑๒๕
๒.	การติดตามผล	๑๒๗
๑)	การติดตามผลการดำเนินการทางวินัย	๑๒๗
๒)	การติดตามผลการดำเนินคดีอาญา	๑๒๒
บทที่ ๖	การสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานท่านเองเดียวกันในต่างประเทศ เปรียบเทียบกับของไทย	๑๓๘
๑.	การสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานท่านเองเดียวกันในต่างประเทศ..	๑๓๘
๑)	สหรัฐอเมริกา	๑๓๘
๒)	ฮ่องกง	๑๔๐
๓)	สิงคโปร์	๑๔๕
๔)	มาเลเซีย	๑๔๘
๕)	บรูไน	๑๕๐
๖)	ฟิลิปปินส์	๑๕๒

๒. ข้อเปรียบเทียบหน่วยงานดังกล่าวกับ ป.ป.ป.	๑๕๔
๑) ขอบเขตอำนาจหน้าที่	๑๕๔
๒) องค์กร	๑๕๕
๓) อำนาจในการสืบสวนสอบสวน.....	๑๕๘
๔) ผลการสืบสวนสอบสวน.....	๑๖๑
บทที่ ๗ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๖๔
บรรณานุกรม.....	๑๗๓
ประวัติผู้เขียน	๑๗๘